

ПРОТОКОЛ №10
засідання кафедри
екології агросфери та екологічного контролю НУБіП України
від 27 жовтня 2025 року

Членів ради – 10
Присутні – 8

Голова засідання: завідувач кафедри екології агросфери та екологічного контролю к.с.-г.н., доц Наумовська О.І.
Секретар: к.с.-г.н., доц. Сербенюк Г.А.

Порядок денний:

1. Попередній захист дисертаційної роботи на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності Е2 «Екологія» Лопатька С.К. на тему «Екологічна оцінка нових біологічно активних речовин за впливом на компоненти агрофітоценозу», науковий керівник професор д. с.-г. н. Чайка В.М.
2. Продовження терміну дії ініціативної НДР.
3. Інформація про проходження педагогічної (асистентської) практики аспірантом Інституту агроекології і природокористування НААН України Якимовичем М. В..
- 4.Різне.

§ 1

СЛУХАЛИ: доповідь Лопатька Серафима Костянтиновича за матеріалами дисертаційної роботи на тему «Екологічна оцінка нових біологічно активних речовин за впливом на компоненти агрофітоценозу» поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності Е2 «Екологія» 03.00.16 – екологія. Робота виконана на кафедрі екології агросфери та екологічного контролю НУБіП. Науковий керівник – д-р с.-г. наук, професор В.М.Чайка

Присутніми було задано певна кількість питань, на які доповідач дав аргументовані відповіді та роз'яснення:

- Строкаль В.П. доцент, кандидат пед. наук: 1) У чому полягає наукова новизна Вашого дослідження та які положення Ви виносите на захист? 2) Як Ваша робота пов'язана з практичними потребами галузі або виробництва? 3) Чому було обрано саме ці методи дослідження, і які з них є авторськими або

вдосконаленими? 4) Які критерії оцінки фітотоксичності використовувалися, і як Ви підтверджуєте достовірність отриманих результатів?

- Наумовська О.І. доцент, кандидат с.-г. наук: 1) Яким чином визначалась токсичність нанопрепаратів для бджіл, і як інтерпретуються отримані дані? 2) Чи проводився аналіз впливу погодних умов на ефективність нанопрепаратів?

- Ладика М.М. доцент, кандидат с.-г. наук: 1) Як Ви оцінюєте економічну доцільність використання досліджених нанопрепаратів у польових умовах? 2) Які практичні рекомендації Ви можете надати за результатами роботи?

- Бережняк Є.М. доцент, кандидат с.-г. наук: 1) Чи маєте Ви публікації або апробацію результатів на конференціях або в наукових журналах? 2) Які напрями подальших досліджень Ви вважаєте перспективними у межах цієї тематики?

Присутніми було зроблено зауваження та рекомендації до дисертаційної роботи та презентації:

1. Необхідно додати слайди, що відображають актуальність теми дослідження — чітко показати практичне та наукове значення роботи для сучасного стану галузі.

2. Відсутній або недостатньо розкритий аспект наукової новизни — слід конкретизувати, у чому полягає новизна одержаних результатів, які положення виносяться на захист.

3. Потребує уточнення формулювання предмета, об'єкта та мети дослідження — зараз вони виглядають надто загально, необхідно зробити акцент на конкретних процесах, що досліджуються.

4. Завдання дослідження надмірно деталізовані — доцільно скоротити їх кількість, залишивши лише ті, що безпосередньо відповідають меті роботи.

5. Методи дослідження описані поверхово — необхідно розширити розділ, додати детальний опис експериментальних, лабораторних і статистичних методів, а також обґрунтувати вибір кожного з них.

6. Слайди, присвячені фітотоксичності, потребують уточнення — бажано розширити інформативність за рахунок кількісних показників, фотографій чи схем.

7. Матеріали щодо токсичності для бджіл представлені недостатньо наочно — варто додати дані проведення досліджень, зробити графіки більш інформативними (позначити осі, одиниці виміру, порівняльні значення).

8. Слайди з використання нанопрепаратів у сільському господарстві потребують уточнення — слід вказати фенологічні фази обробки, район досліджень та погодні умови, у яких проводилися експерименти.

9. Висновки роботи потребують доповнення — варто включити короткий огляд сучасної наукової літератури з теми та внести корективи до

окремих пунктів для узгодження з поставленою метою і результатами дослідження.

10. Необхідно розширити презентаційну частину — додати слайди, що демонструють результати польових досліджень, фотографії, статистичні графіки, що підтверджують практичну значущість отриманих результатів.

ВИСТУПИЛИ:

1. Рецензент дисертаційної роботи:

В.А. Гайченко - д.б.н., професор зазначив, що на основі загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи, враховуючи достатній рівень наукових здобутків дисертанта, обґрунтованість одержаних результатів і їх практичне значення, необхідно вказати на деякі упущення та недоліки, які мають дискусійний характер, однак не зменшують актуальності, новизни і значущості отриманих результатів дослідження:

Розділ 1 свідчить про достатній рівень аналізу літератури щодо отримання нанопрепаратів, їх хімічних і біологічних властивостей, впливу на різноманітні біологічні об'єкти.

Разом з тим, недоцільно в огляді літератури наводити рисунки, таблиці і т.і. Це бажано наводити в дискусії.

Висновки до розділу занадто великі і потребують скорочення без втрати змісту.

Розділ 2 не викликає особливих зауважень, окрім дослівного переписування методики визначення акрилсульфатазної активності.

В розділі 3 на основі новітніх наукових підходів, з використанням сучасного обладнання детально описані передумови та обґрунтування біологічної деградації наночастинок металів та їхньої біологічної безпеки, що потрібно позитивно відзначити, особливо на фоні дискусій про шкідливість чи корисність наночастинок для біологічних об'єктів і природи в цілому. Суттєвих зауважень по розділу немає.

В розділі 4 дисертантом виявлена певна залежність між типом нановмісної сполуки та її впливом на рослинний організм на різних рівнях, зокрема на морфометричні показники росту та мітотичний індекс культури *Allium* *sepa* L., з'ясовано, що нановмісний препарат мангану дещо знижує акрилсульфатазну активність, тоді як препарат цинку навпаки підвищує. Інші моно- металеві суміші та загальна дослідна суміш не мають статистично значущого впливу на ґрунтову мікробіоту. Перкутантне надходження препарату не токсичне для експериментальних комах, а рекомендовані дози доводять потенційну безпечність використання нановмісних препаратів у до ґрунтової мікробіоти, рослин-індикаторів та сільськогосподарських рослин.

Розділ 5 за своєю суттю є дослідно-промисловою перевіркою теоретичних засад, викладених в роботі на прикладі конкретної культури – соняшнику. Встановлено, що проведення чотириразових обробок посівів соняшника сумішшю нанопрепаратів металів Fe, Mn, Cu, Zn у середньому підвищує ростові показники культури на 10 %.

Використана технологія обробки рослин сумішшю нановмісного препарату (Fe, Mn, Cu, Zn) упродовж вегетації дає змогу підвищити якісні показники соняшника, а саме вмісту олії, в середньому на 5-6 %, тобто, показана можливість промислового використання синтезованих наночастинок.

Розділ 6 – рекомендації виробництву – чомусь позначений розділом 5 – на погляд рецензента занадто деталізований і без шкоди може бути скорочений.

Висновки. В екземплярі дисертації, який був у розпорядження рецензента висновки не відповідають завданням роботи, хоча за всю суттю вони певним чином характеризують проведені дослідження. Бажано привести висновки у відповідність завданням.

2. Науковий керівник д-р с.-г. наук, професор В.М. Чайка позитивно охарактеризував здобувача Лопатка Серафима Костянтино – як сформованого дослідника, що заслуговує присвоєння наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності Е2 «Екологія» за спеціальністю 03.00.16 – екологія.

УХВАЛИЛИ:

Рекомендувати дисертаційну роботу Лопатка Серафима Костянтиновича на тему «Екологічна оцінка нових біологічно активних речовин за впливом на компоненти агрофітоценозу» поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності Е2 «Екологія» 03.00.16 – екологія до заслуховування на науковій раді факультету захисту рослин, біотехнології та екології і спеціалізованій раді НУБіП України.

§ 2

2.1. СЛУХАЛИ: доцента кафедри екології агросфери та екологічного контролю, к.с.г.н. Л.В. Вагалюк із звітом за результатами попередньої діяльності ініціативної науково-дослідної роботи на тему: «Екологія шкідливого ентомокомплексу посівів пшениці озимої в умовах Лісостепу України за змін клімату» (номер державної реєстрації 0115U003972).

УХВАЛИЛИ:

Затвердити звіт та продовжити виконання ініціативної науково-дослідної роботи на тему: «Екологія шкідливого ентомокомплексу посівів пшениці озимої в умовах Лісостепу України за змін клімату» (номер державної реєстрації 0115U003972 до грудня 2030 року (Керівник НДР: к.с.г.н., доцент Л.В. Вагалюк).

2.2. СЛУХАЛИ: доцента кафедри екології агросфери та екологічного контролю, к.с.г.н. Л.В. Вагалюк із звітом за результатами попередньої діяльності ініціативної науково-дослідної роботи на тему: «Збереження та відтворення біорізноманіття Київського Полісся» (номер державної реєстрації 0123U102236).

УХВАЛИЛИ:

Затвердити звіт та продовжити виконання ініціативної науково-дослідної роботи на тему: «Збереження та відтворення біорізноманіття Київського Полісся» (номер державної реєстрації 0123U102236 до грудня 2030 року (Керівник НДР: к.с.г.н., доцент Л.В. Вагалюк).

2.3. СЛУХАЛИ: доцента кафедри екології агросфери та екологічного контролю, к.п.н. Строкаль В.П. із звітом за результатами попередньої діяльності ініціативної науково-дослідної роботи на тему: «Прогнозування стану водних ресурсів Дніпровського басейну України внаслідок антропогенного навантаження» (номер державної реєстрації 0120U101386).

УХВАЛИЛИ:

Затвердити звіт та продовжити виконання ініціативної науково-дослідної роботи на тему: «Прогнозування стану водних ресурсів Дніпровського басейну України внаслідок антропогенного навантаження» (номер державної реєстрації 0120U101386 до грудня 2030 року (Керівник НДР: к.п.н., доцент Строкаль В.П.).

2.4. СЛУХАЛИ: доцента кафедри екології агросфери та екологічного контролю, к.с.г.н. Наумовську О.І. із звітом за результатами попередньої діяльності ініціативної науково-дослідної роботи на тему: «Наукове обґрунтування оцінювання локальних джерел забруднення агроценозів» (номер державної реєстрації 0122U001176).

УХВАЛИЛИ:

Затвердити звіт та продовжити виконання ініціативної науково-дослідної роботи на тему: «Наукове обґрунтування оцінювання локальних джерел забруднення агроценозів» (номер державної реєстрації 0122U001176 до грудня 2030 року (Керівник НДР: к.с.г.н., доцент к.с.г.н. Наумовську О.І.).

2.5. СЛУХАЛИ: доцента кафедри екології агросфери та екологічного контролю, к.с.г.н. Мінняйло А.А. із звітом за результатами попередньої діяльності ініціативної науково-дослідної роботи на тему: «Адаптація агроєкосистем України до екологічних ризиків змін клімату» (номер державної реєстрації 0115U003972).

УХВАЛИЛИ:

Затвердити звіт та продовжити виконання ініціативної науково-дослідної роботи на тему: «Адаптація агроєкосистем України до екологічних ризиків змін клімату» (номер державної реєстрації 0115U003972 до грудня 2030 року (Керівник НДР: к.с.г.н., доцент к.с.г.н. Міняйло А.А.).

§ 3

СЛУХАЛИ: завідувача кафедри екології агросфери та екологічного контролю к.с.-г.н., доцент О.І. Наумовська з інформацією про проходження педагогічної (асистентської) практики аспірантом Інституту агроєкології і природокористування НААН України Якимовичем Максимом Володимировичем відповідно до:

1. Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261;

2. договору про співробітництво у сфері виконання освітньо-наукових програм підготовки докторів філософії між Національним університетом біоресурсів і природокористування України та Інститутом агроєкології і природокористування НААН України від 20.08.2020 р. № 93;

3. листа Інституту агроєкології і природокористування НААН України від 13.10.2025 р. № 858.

Керівником практики Наумовською Оленою Іванівною відзначено, що аспірант Якимович Максим Володимирович успішно пройшов педагогічну (асистентську) практику.

Під час практики аспірант:

- ознайомився з освітньою та методичною роботою кафедри;
- брав участь у проведенні практичних занять зі студентами спеціальності «Екологія»;
- підготував і провів фрагменти лекцій та семінарських занять;

За результатами практики аспірант зарекомендував себе як відповідальний, ініціативний і компетентний фахівець, який володіє сучасними методами педагогічної роботи та демонструє достатній рівень професійної підготовки.

УХВАЛИЛИ: Визнати проходження педагогічної (асистентської) практики Якимовичем Максимом Володимировичем таким, що відбулося успішно та в повному обсязі.

§ 4

СЛУХАЛИ: завідувача кафедри екології агросфери та екологічного контролю к.с.-г.н., доцент О.І. Наумовська з інформацією про проведення щорічної конференції трудового колективу університету. Делегати від факультетів були обрані на 5 років, строк їхніх повноважень завершився. У зв'язку з цим необхідно обрати нових делегатів від кафедр.

ВИСТУПИЛИ: к.с.-г.н., доцент Паламарчук С.П. яка запропонувала висунути кандидатуру Павлюка С.Д. який є проформом кафедри екології агросфери та екологічного контролю.

УХВАЛИЛИ:

Обрати делегатом від кафедри для участі в щорічній конференції трудового колективу НУБіП України к.с.-г.н., доцент Павлюка Сергія Дмитровича.

Рішення прийнято одноголосно.

Голова засідання кафедри,
завідувач кафедри екології
агросфери та екологічного
контролю, к. с.-г. н., доц.

О.І. Наумовська

Секретар кафедри екології
агросфери та екологічного
контролю, к. с.-г. н., доцент

Г.А. Сербенюк